

Тетяна Соломенна

УКРАЇНА В ПРОГРАМІ ЄС «КРЕАТИВНА ЄВРОПА»

DOI: 10.5281/zenodo.5731668

© Т. Соломенна, 2021. СС BY 4.0

У статті аналізується специфіка формування та реалізації культурної політики в ЄС та участь України в Програмі «Креативна Європа». Використовуючи системний, порівняльний методи, та застосовуючи принцип історизму й об'єктивності, в роботі представлено основні напрями співпраці українських культурних та креативних індустрій з виконання Програми.

Формування культурної політики в ЄС залишається прерогативою урядів країн-учасниць, проте на початку 2000-х рр. започатковані комплексні Програми «Культура», розраховані на кілька років, спрямовані на збереження культурної спадщини, підтримку різних креативних секторів – мистецтва, літератури, архітектури тощо, – на розвиток міжкультурного діалогу, взаємоповаги всіх громадян ЄС. Спроцено механізм їх виконання виглядає так: європейські інституції схвалюють стратегічний документ «Порядок денний щодо культури», а його реалізація регламентується Робочими планами з визначеними конкретними пріоритетами, методами, кроками та строками виконання.

Програма «Креативна Європа» стала першою повномасштабною практикою України в сфері культурної політики разом із країнами ЄС. Програма «Креативна Європа» складається з трьох підпрограм, які визначають окремі сектори культурних та креативних індустрій. Обов'язковими умовами участі в Програмі є міжнародне партнерство та часткове її фінансування. Участь українських митців в Програмі ЄС збагачує досвідом міжнародної співпраці, сприяє новим творчим ініціативам, змінам в культурному менеджменті, опануванню новими формами взаємодії, координації між державними установами та мистецькими осередками, кращому порозумінню, толерантності й відкритості українців на шляху євроінтеграції.

Ключові слова: культурна політика, культурні та креативні індустрії, програма «Креативна Європа».

Культура та мистецька діяльність завжди були вагомим складовим життя українського суспільства. Останніми роками спостерігається значне відродження в культурній сфері, що зумовлене протидією російській агресії та пропагандистською інформаційною війною. Українське культурне середовище стає різноманітнішим та масштабнішим, перетворюючись на осередок національної консолідації. Творча інтенція професійних мистецьких спілок, аматорів, державних організацій та волонтерських рухів об'єднують свої зусилля для протистояння ідейним проявам гуманітарного впливу ззовні, мобілізують сили в протидії ворожим впливам, сприяють зміцненню національної єдності.

Період складних випробувань для України 2013–2014 рр. позначився значними зсувами в культурній політиці нашої держави. Висока залученість креативного та культурного сектора українського суспільства для ліквідації кризи, стала потужнішою та помітнішою. Європейська спільнота надала серйозну підтримку Україні для культурних та креативних індустрій (ККІ) в цей вкрай важкий для українців період. Відзначимо, що співпраця з Європейським Союзом в культурній сфері була невід'ємним елементом євроінтеграційного поступу нашої держави. Особливо помітною та системною ця взаємодія розгорталася в межах Програми ЄС та Східного партнерства «Культура та креативність» (2015–2018), а з 2014 р. запрацювала програма ЄС із реалізації культурної політики «Креативна Європа», і з 2016 р. Україна стала її повноправною учасницею. Це важлива подія для української державності та культурної й мистецької складової українського суспільства, бо наша держава вперше стала партнером у реалізації політики, яка проводиться в самому ЄС разом з іншими країнами.

Досліджувати розвиток і досягнення культурної політики, культурних і креативних індустрій можна за багатьма критеріями, спираючись на вкрай різноманітну базу даних. Строкатість й багатоаспектність проблеми – формування та реалізація культурної політики, діяльність професійних та аматорських творчих, мистецьких об'єднань, діяльність громадянського суспільства, державний менеджмент тощо – вивчаються різними спеціалістами. Постійно зростає кількість аналітичних довідок, звітів, баз даних із цієї пробле-

матики. Декілька прикладів, останніх років: Національний звіт по Україні (2015)¹, Звіт незалежних експертів «Незалежна експертна оцінка культурологічної політики України» (2017)², Технічний звіт по Україні та Аналітичний огляд України, «Система індикаторів впливу культури на розвиток ЮНЕСКО»³, «Часи культури: перша глобальна карта культурних і креативних індустрій» (2015)⁴, Функціональний огляд Міністерства культури України, (2017)⁵ тощо. Матеріали практичного, правового та аналітичного характеру формують доволі потужний комплекс пропозицій та поради для української влади в проведенні реформ у цій сфері, а також містять рекомендації розширювати застосування своїх можливостей для культурного середовища.

Щодо публікацій із цієї проблематики відзначимо дві роботи, реалізовані за допомоги європейських інституцій. Обидві присвячені змінам в культурній політиці України та становичу культурних і креативних індустрій останніх років. Це дослідження Кристини Фаріньї «Розвиток культурних та креативних індустрій» (2017)⁶ та Марини Пезенті «Культурне відродження та соціальна трансформація України. Роль культури та мистецтва у зміцненні стійкості постмайданної України» (2020)⁷. Перша робота здійснена в межах Програми ЄС та Східного партнерства «Культура та креативність», а друга – за підтримки Chatham House, Королівського інституту міжнародних відносин. Потрібно відзначити високу аналітичність і точність рекомендацій у висновках та узагальненнях обох досліджень.

Культурна політика в Європейському Союзі є прерогативою національних урядів держав-учасниць. Інтеграційний поступ європейських країн розпочинався з економічних процесів, поступово перетікаючи в інші сфери, і на початку 1990-х рр. оформився в політичний союз на базі спільного ринку. Спільні цінності, демократія, повага й збереження різноманітності, культурна та історична спадщина європейських народів завжди були спільним фундаментом у розбудові європейського дому з девізом «Єдність в різноманітті». Культурна політика європейських країн узгоджувалася в співпраці з міжнародними організаціями Рада Європи та ЮНЕСКО, а вже в 1973 р. в Копенгагені Європейські співтовариства ухвалили Декларацію європейської ідентичності⁸, підкреслюючи значимість основних цінностей – культурного розмаїття й толерантності, поваги та збереження культурної спадщини. І хоча культурна політика ЄС не потрапляє в зону повноважень наднаціональних органів, уже від другої половини 1980-х рр. з'являються програмні ініціативи, які охоплюють саме цю сферу. До сьогодні існує чудова ініціатива «Культурна столиця Європи», започаткована в 1985 р. – тоді під назвою «Європейське місто культури». Тодішні міністри культури Греції – Меліна Меркурі, та Франції – Джек Ланг запропонували ідею щорічно обирати європейське місто й оголошувати його культурною столицею задля збільшення обізнаності європейських громадян із питаннями культурної та історичної спадщини. Афіни стали першою культурною столицею Європи. Програма з назвою «Культурна столиця Європи» впродовж десятиліть, накопичуючи досвід і традиції, набуває все більшого авторитету. У 2000 р. аж дев'ять європейських міст були оголошені культурними столицями, а починаючи від 2001 р., обирається пара міст. В останні роки іноді додається третє місто з країн-кандидаток на вступ чи європейських країн не членів ЄС. Такі міста стають епіцентрами різних культурних, просвітницьких та мистецьких за-

¹ Буценко Олександр. Національний звіт по Україні (2015 р.). *Компендіум стратегій та тенденцій в галузі культури в Європі*. Рада Європи, ERICarts, Страсбург, 2015. URL: http://www.culturalpolicies.net/down/ukraine_042015.pdf.

² Керн П. Звіт незалежних експертів «Незалежна експертна оцінка культурологічної політики України». Рада Європи, Страсбург, 2017 р. URL: <http://www.keanet.eu/wp-content/uploads/CP-Peer-Review-Ukraine-2017.docx.pdf>.

³ Технічний звіт по Україні та Аналітичний огляд України, «Система індикаторів впливу культури на розвиток ЮНЕСКО». *Програма ЄС та Східного партнерства «Культура і креативність»*. Київ, 2017 р. *Culture & creativity*. URL: <https://www.culturepartnership.eu/upload/editor/2017/2017/CDIS%20Ukraine%20Technical%20Report.pdf>; [https://www.culturepartnership.eu/upload/editor/2017/2017/CDIS%20_%20Analytical%20Brief%20_%20ENG%20\(1\).pdf](https://www.culturepartnership.eu/upload/editor/2017/2017/CDIS%20_%20Analytical%20Brief%20_%20ENG%20(1).pdf).

⁴ «Часи культури: перша глобальна карта культурних і креативних індустрій», Ernst & Young (2015 р.), *CISAC Міжнародна конфедерація творів авторів і композиторів*. URL: [http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/ey-cultural-times-2015/\\$FILE/ey-cultural-times-2015.pdf](http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/ey-cultural-times-2015/$FILE/ey-cultural-times-2015.pdf).

⁵ Керн П., Воробей В. Функціональний огляд Міністерства культури України. KEA European Affairs, PPV KnowledgeNetworks. *Програма ЄС та Східного партнерства «Культура і креативність»*. Київ, 2017 р.

⁶ Фарінья К. Розвиток культурних та креативних індустрій. Київ, 2017. *Culture & creativity*. URL: https://www.culturepartnership.eu/upload/editor/2017/Research/Creative%20Industries%20Report%20for%20Ukraine_UA.pdf

⁷ Пезенті Марина. Культурне відродження та соціальна трансформація України. Роль культури та мистецтва у зміцненні стійкості пост майданної України. *Український форум*. Листопад, 2020. URL: <https://www.chathamhouse.org/sites/default/files/2020-11/2020-11-16-cultural-policy-and-social-transformation-in-Ukraine-pesenti-ukr.pdf>.

⁸ Declaration on European Identity of 1973. Bulletin of the European Communities. December 1973. Lux.: Office for official publications of the European Communities, 2013. pp. 118–122. *Accueil – CVCE Website*. URL: http://www.cvce.eu/en/obj/declaration_on_european_identity_copenhagen_14_december_1973-en-02798dc9-9c69-4b7d-b2c9-f03a8db7da32.html.

ходів, фестивалів, івентів, які сприяють не лише більшій залученості європейських громадян до культурно-мистецького життя цих країн, а й економічній привабливості, розвитку міжкультурного діалогу, туризму та різноманітних креативних індустрій.

В Європейському Союзі 1990-х рр. з'являються три Програми цільового призначення: «Калейдоскоп» – підтримка артистичної та культурної діяльності; «Аріан» – література та переклади; «Рафаель» – спрямована на збереження культурної спадщини. Успішний досвід цих Програм обумовив перехід до більш масштабних програм ЄС в реалізації культурної політики, хоча компетенція її формування та пріоритетності залишаються в країн-учасниць. І вже Програма «Культура 2000» мала комплексний характер, розрахована на п'ять років і була продовжена ще на два, надавала більше можливостей у реалізації культурної політики. Наприкінці 2006 р. була ухвалена нова, ще масштабніша «Культурна програма» (2007–2013), спрямована на збереження культурної спадщини, що після потужного розширення ЄС ставало більш грандіозним завданням. Після її завершення європейськими інституціями схвалено чергову, вдосконалену та краще профінансовану Програму реалізації культурної політики в ЄС та його партнерів – «Креативна Європа» (2014–2020) з бюджетом 1,46 млрд. євро. Кризові події в Україні кінця 2013 – 2014 рр. стали додатковим важелем до активного залучення нашої країни до цієї Програми. У листопаді 2015 р. Україна підписала Угоду про приєднання до Програми ЄС «Креативна Європа», і з 2016 р. стала повноправною її учасницею⁹.

Програма «Креативна Європа» спрямована на підтримку культурних та креативних індустрій, які зазнали додаткових ударів із початком світової пандемії COVID-19, і що змінило її реалізацію останнього року. Саме епідеміологічна ситуація в Європі та світі обумовила продовження Програми «Креативна Європа» на сім років (2021–27 рр.), а її бюджет було збільшено на 50%.

Взагалі культурна політика ЄС, на відміну від інших сфер – економіки, трудових відносин, монетарної політики, – залишається компетенцією національних урядів країн-учасниць, специфічним чином регулюється основними інституціями ЄС. Передусім, в офіційних документах ЄС визначення культури має відкритий характер, а в ст. 167 Маастрихтського договору написано, що компетенції ЄС в сфері культури мають підтримувати, координувати або доповнювати дії держав-членів¹⁰. Роль Європейської комісії (ЕК) – основного виконавчого органу ЄС – координація усієї політики ЄС. Діяльність ЕК в культурній сфері на сучасному етапі полягає в розвитку цифрових технологій, зміні моделей управління та необхідності підтримувати культурний та креативний сектори в інноваціях. Пріоритетами культурної політики ЕК називає соціальну та економічну роль культури в іншій політиці та діях ЄС. Безумовно, культурна сфера – це невичерпний ресурс для врегулювання кризових явищ та конфліктів. Певний час багато уваги приділялося культурній дипломатії в міжнародних справах, а останні роки культура виступає основним комунікативним елементом, чинником зміцнення зв'язків між усіма країнами й партнерами ЄС.

Оновлення трендів у культурній політиці ЄС відбулося після реалізації першої комплексної Програми «Культура» (2000–2006), які викладено в «Європейському порядку денному щодо культури» 2007 р.¹¹ та більш сучасному варіанті 2018 р. «Новий порядок денний»¹². У цих документах представлені стратегічні пріоритети та дії європейських країн у цій сфері, а їх реалізація регламентується «Робочими планами»: перший на 2011–14 рр.; другий – 2015–2018 рр.; чинний – 2019–2022 рр.¹³ Культурна політика ЄС регламентується Порядком денним для культури та розробленим на його основі Робочим планом із конкретними пріоритетами, методами й інструментами, визначеними діями його реалізації. Так, коротко можна охарактеризувати механізм реалізації культурної політики в ЄС.

Кожна Європейська комісія на час своєї каденції визначається з основними пріоритетами, які втілюються нею в усіх справах та політиці. Так, ЕК 2019–2024 рр., очолювана Урсулою фон дер Ляен, визначила шість основних пріоритетів своєї роботи: 1) зелений курс Європи; 2) Європа пристосована до цифрової ери; 3) економіка, що працює на людей; 4) сильніша Європа в світі; 5) просування європейського способу життя; 6) новий поштовх до демократії. Культурна політика вповні намагається відповідати й дотримуватися цих пріоритетів.

⁹ *Креативна Європа в Україні*. URL: <https://creativeeurope.in.ua>.

¹⁰ Європейська комісія. *European commission*. URL: <https://ec.europa.eu/culture/policies/eu-competences-field-culture>.

¹¹ European Agenda for Culture: Resolution of the Council of 16 November 2007. Official Journal of the European Union. *An official website of the European Union*. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32007G1129%2801%29>.

¹² New European Agenda for Culture. European Commission. Brussels, 22.5.2018. *Culture & creativity*. URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52018IP0499&qid=1636311722734&from=EN.

¹³ Work Plan for Culture 2019-2022. Official Journal of the European Union. 21.12.2018. *International network for contemporary performing arts*. URL: <https://www.ietm.org/fr/workplan-for-culture-2019-202>.

Початком нового етапу в культурній політиці ЄС став 2014 р. з Програмою «Креативна Європа», до якої крім країн ЄС долучилися численні країни-партнери. Україна стала учасником «Креативної Європи» в 2016 р. в складний для нашої країни момент, а підтримка культурних та креативних індустрій була ваговою допомогою та додатковою можливістю активної взаємодії з європейськими партнерами. Останні роки «Креативної Європи» (2014–2020) співпали зі світовою пандемією, проте європейські держави не лише продовжили її функціонування ще на шість років (2021–2027), а й збільшили бюджет.

Метою Програми «Креативна Європа» 2021–2027 рр. стали: захист, розвиток та промоція культурного та мовного розмаїття, а також спадщини; підвищення конкурентоспроможності та економічного потенціалу секторів культурних та креативних індустрій, зокрема аудіовізуального¹⁴. А також окреслюються три мети Програми: а) посилення місцевості та культурної співпраці на європейському рівні; б) заохочення співпраці організацій у напрямках інновацій, сталості та конкурентоспроможності; в) підтримка міжгалузевих інновацій та заходів зі співробітництва, а також різноманітного, незалежного та багатонаціонального медіа середовища/медіаграмотності, підтримуючи свободу художнього висловлювання, міжкультурний діалог та соціальну інтеграцію. У Програмі наголошується на таких пріоритетах Європейської комісії, як Зелений курс, інклюзивність та гендерний баланс.

Структура Програми «Креативної Європи» 2021–2027 рр. складається з трьох підпрограм: I. Культура – охоплює всі сектори культурних та креативних індустрій; II. Медіа – підтримка кіно та аудіовізуального сектора; III. Міжсекторальна співпраця – сприяє взаємодії між різними секторами, а також охоплює напрям новинних ЗМІ.

Бюджет підпрограми «Культура» складає 33%, яким фінансуються різноманітні конкурси, міжнародні проекти співробітництва, мережі професійних організацій тощо. Підтримка окремих секторів – музики, літератури та видавництва, культурної спадщини та архітектури. Саме тут запроваджено європейські премії в цих сферах, а також Культурної столиці Європи та European Heritage Label. Порядок відбору та присудження премій детально представлений на офіційному сайті Програми.

Оновленням цієї підпрограми порівняно з попереднім етапом реалізації «Креативної Європи» (2014–2020) стало: посилення транснаціональної співпраці та інноваційності, запропоновано схему мобільності для митців та працівників ККІ, розширено конкурси в обраних сферах і з'явилися нові – дизайн, мода та культурний туризм.

На фінансування підпрограми «Медіа» припадає 58% коштів, що цілком пояснюється технологічністю та специфікою сектора. Акценти підпрограми визначаються так: підтримка співпраці на рівні ЄС з метою збільшення масштабів підприємств та поширення європейського контенту в світі, підтримка інноваційності, цифрових технологій та талантів у різних державах, а також екологізація галузі з дотриманням гендерного балансу та національної різноманітності. Конкурси підпрограми «Медіа» розділені на чотири кластери: контент, бізнес, аудиторія, політика.

Підпрограма «Міжсекторальна співпраця» з 9% фінансування від загального бюджету «Креативної Європи», в якій вперше передбачаються конкурси для підтримки секторів новинних ЗМІ, медіаграмотності, плюралізму, свободи слова. Функції та мету цієї підпрограми можна визначити так: транснаціональна стратегічна співпраця – поширення знань про програму та її результати; креативні інноваційні лабораторії серед ККІ; новинні ЗМІ – підтримка якісної журналістики, свободи медіа та плюралізму.

Пропорції фінансування підпрограм «Креативної Європи» 2014–2020 рр. та 2021–2027 рр. приблизно збережені, але збільшена їх фінансова наповненість.

Слід визнати, що інформаційної насиченості в публічному просторі українського суспільства щодо реалізації Програми «Креативної Європи» ще недостатньо, хоча командою проекту робиться чимало. Проектні менеджери створюють доступний контент для допомоги всім потенціальним учасникам від України приєднатися до «Креативної Європи», розміщують його на офіційному сайті Програми, доносять через українські медіа, співпрацюють із митцями, професійними спілками, державними установами.

Національне бюро програми «Креативна Європа» в Україні функціонує на тих самих засадах, що й в інших країнах. Стрижнева роль у функціонуванні «Креативної Європи» в Україні належить першому виконавчому директору Українського Культурного фонду (УКФ) Юлії Федів, представниці нового типу управління культурної сфери. УКФ створений у 2017 р. – є однією з трьох нових культурних інституцій, які з'явилися після перемоги революції Гідності, і намагаються стати прикладом нової «нерадянської» моделі менеджменту культури. У 2016 р. створено Український інститут книги, підпорядкований міністерству культури та Український інститут (заснований 2017 р.) – установа, яка представ-

¹⁴ The Creative Europe Programme (2021 to 2027). URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF>.

ляє українську культуру в світі та формує позитивний імідж України за кордоном. Місія Українського інституту полягає в зміцненні міжнародних відносин і внутрішньої суб'єктності України через можливості культурної дипломатії. Поява всіх трьох культурних установ – УФК, Українського інституту книги та Українського інституту – стала реакцією влади на внутрішні процеси в країні. Це передусім спроба іншого, відмінного від звичного, усталеного стилю управління культурою перейти на сучасні, європейські засади та способи взаємодії в сфері креативних індустрій.

Міністерство культури було основним медіатором переговорів із ЄС щодо приєднання до Програми «Креативна Європа», а драйвером та виконавчим двигуном проекту стала команда людей, які прагнули включити українські ККІ в європейський формат – як у стилі управління, так і в сенсі зміни контенту та активізації співпраці. Командою проекту докладається чимало зусиль щодо просвітницької, інформаційної, консалтингової діяльності, передусім у роз'ясненні та наданні допомоги в оформленні заявок для викладу власних ідей та участі в проєктах Програми.

На офіційному сайті Національного бюро Програми «Креативна Європа» в Україні представлено «історії успіху» українських креативних індустрій. Це Літературна премія ЄС, яка вручається від 2009 р. як підтримка та популяризація маловідомих талановитих авторів. Відповідно до умов премії, стати її лауреатом можуть письменники, у яких є не менше двох, але не більше чотирьох опублікованих книжок. Першою українською лауреаткою в 2019 р. стала Гаська Шиян за роман «За спиною»; у 2017 р. – проєкт «Polyphony» «Музею Івана Гончара» та угорських і французьких партнерів, метою якого було зафіксувати розмаїття української традиційної музики за допомоги сучасних технологій і представити її на європейському рівні; 2020 р. – проєкт «Face to Faith» співробітництво семи європейських театрів та перформансів, які допоможуть довести, що театр сприяє діалогу про віру та інші. Обов'язковими елементами всіх Програм «Креативна Європа» є міжнародна співпраця, тобто партнерство кількох країн та лише часткове фінансування проєкту.

Традиційно цікавим є доробок лауреатів, представлених в преміях ЄС, які фінансуються в межах програми «Креативної Європи»: вже згадана Літературна премія ЄС – EU Prize for Literature (існує від 2009 р.), премія ЄС в галузі популярної та сучасної музики – EU Prize for popular and contemporary music (започаткована в 2019 р.), премія ЄС в галузі сучасної архітектури – EU Prize for Contemporary Architecture (існує від 1988 р.), премія ЄС в галузі культурної спадщини – European Heritage Awards / Europe Nostra Awards (існує від 2002 р.), Культурна столиця Європи – European Capitals of Culture. Умови й процедури для участі в цих авторитетних загальноєвропейських преміях прозорі й відкривають нові перспективи для українських митців¹⁵.

Участь України в Програмі «Креативна Європа», розпочата в 2016 р., має велике значення для розвитку культурних та креативних індустрій української спільноти. Повномасштабна участь у Програмі дає Україні досвід співпраці з міжнародними партнерами, відкриває нові можливості для розвитку та реалізації власного потенціалу, формує навички успішного функціонування в загальноєвропейському культурному контексті, вчить новим формам управління та координації між державними установами та творчими осередками, що стає більш ефективним способом європейської інтеграції для українського суспільства й формою зближення українських та європейських громадян. Культура завжди сприяла розвитку міжкультурного діалогу, поваги до іншої думки, ставала джерелом натхнення для нових творчих ідей, що зрештою приводить до гармонічнішого суспільства. Українській владі є над чим працювати в реформуванні механізмів управління ККІ для більш успішного просування на шляху євроінтеграції, а в українській спільноті з'явилося більше можливостей продемонструвати свій справді потужний творчий потенціал. Робота Програми «Креативна Європа» триває. Українські митці все більше залучаються до загальноєвропейських ініціатив та спільних практик, формуючи загальний художній контент, що сприятиме покращенню взаємин між європейською та українською спільнотами.

References

- Butsenko, O. (2015). *Natsionalnyi zvit po Ukraini* [National report on Ukraine]. Council of Europe, ERI Carts.
- Farinia, K. (2017). *Rozvytok kulturnykh ta kreatyvnykh industrii* [Development of cultural and creative industries]. Kyiv, Ukraine.
- Kern, P. (2017). *Zvit nezalezhnykh ekspertiv «Nezalezhna ekspertna otsinka kulturolohichnoi polityky Ukrainy»* [Report of independent experts «Independent expert assessment of cultural policy of Ukraine»]. Council of Europe.

¹⁵ *Креативна Європа в Україні*. URL: <https://creativeeurope.in.ua>.

Kern, P., Vorobei, V. (2017). Funktsionalnyi ohliad Ministerstva kultury Ukrainy [Functional review of the Ministry of Culture of Ukraine]. Kyiv, Ukraine.

Pezeni, M. (2020). Kulturne vidrodzhennia ta sotsialna trasformatsiia Ukrainy. Rol kultury ta mystetstva u zmitsnenni stiihosti post maidannoï Ukrainy [Cultural revival and social transformation of Ukraine. The role of culture and art in strengthening the stability of post-Maidan Ukraine]. Ukrainian Forum, November 2020.

Соломенна Тетяна – кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри всесвітньої історії та міжнародних відносин, Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка (Чернігів, вул. Гетьмана Полуботка, 53, 14003, Україна).

Solomenna Tetiana – PhD in Historical Science, Docent of the Department of World History and International Relations, T.H. Shevchenko National University «Chernihiv Colehium». (53 Hetmana Polubotka Street, Chernihiv, 14013, Ukraine).

E-mail: solomennat@gmail.com

UKRAINE IN THE CREATIVE EUROPE PROGRAMME BY EU

The paper analyzes the specifics of the formation and implementation of cultural policy in the EU and participation of Ukraine in the Creative Europe programme. Using systematic and comparative methods, as well as historicism and objectivity, the paper presents the main areas of cooperation of Ukrainian cultural and creative industries in the implementation of the Programme.

The formation of cultural policy in the EU remains the domain of the governments of the member states; but launched in the early 2000s comprehensive programmes «Culture», intended to last several years, aimed at preserving cultural heritage, supporting various creative sectors – art, literature, architecture, etc. – aimed at developing intercultural dialogue and mutual respect of all EU citizens. Summarily, the mechanism to implement them is as follows: the European institutions approve the strategic document «European Agenda for Culture», and implementation of it is regulated by Work Plans for Culture with specific priorities, methods, steps, and deadlines.

The Creative Europe programme has become the first full-scale practice of Ukraine in the area of cultural policy together with the EU countries. The Creative Europe programme consists of three sub-programmes that define individual sectors of the cultural and creative industries. International partnership and partial funding of the Programme are the prerequisites for participation in it. The participation of Ukrainian artists in the EU Programme enriches the experience of international cooperation, promotes new creative initiatives, changes in cultural management, mastering new forms of interaction and coordination between state institutions and art centers, better understanding, tolerance and openness of Ukrainians on the path to European integration.

Key words: cultural policy, cultural and creative industries, The Creative Europe programme.

Дата подання: 25 червня 2021 р.

Дата затвердження до друку: 30 червня 2021 р.

Цитування за ДСТУ 8302:2015

Соломенна, Т. Україна в програмі ЄС «Креативна Європа». *Сіверянський літопис*. 2021. № 5. С. 242–247. DOI: 10.5281/zenodo.5731668.

Цитування за стандартом APA

Solomenna, T. Ukraina v prohrami YeS «Kreatyvna Yevropa» [Ukraine in the Creative Europe Programme by EU]. *Siverianskyi litopys – Siverian chronicle*, 5, P. 242–247. DOI: 10.5281/zenodo.5731668.

